

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „i2010: skaitmeninės bibliotekos“

(2006/C 229/07)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „i2010: skaitmeninės bibliotekos“ COM(2005) 465 final;

atsižvelgdamas į 2006 m. sausio 24 d. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „i2010 — Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“;

atsižvelgdamas į Kultūros, švietimo ir mokslinių tyrimų komisijos nuomonę, priimtą 2006 m. balandžio 4 d. (CdR 32/2006 rev. 1) (pranešėjas **Jyrki Myllyvirta**, Mikkeli meras (FI/ELP));

65-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. birželio 14–15 d. (birželio 15 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto nuomonė

iniciatyvą, deramą dėmesį taip pat reikėtų skirti vietos ir regioniniam aspektui;

Regionų komitetas,

1.1 **pritaria** pasiūlymui dėl iniciatyvos Europos kultūros paveldą perkelti į skaitmeninį formatą ir sukurti skaitmenines bibliotekas bei **pažymi**, kad tai yra svarbiausia dalis Komisijos iniciatyvos — „i2010 — Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“, kurios visišką įgyvendinimą yra būtina sąlyga Europos konkurencingumui pagerinti;

1.2 **pabrėžia**, kad kultūros paveldo perkėlimą į skaitmeninį formatą, prieinamumą internete ir išsaugojimą reikėtų skatinti visose Europos šalyse, regionuose bei miestuose ir visomis kalbomis, taip remiant kultūrų ir kalbų įvairovės išsaugojimą. Pradėti reikėtų nuo kultūros įvertinimo, įskaitant mažumų kultūras, ir kultūrinių pasiekimų išsaugojimo ateities kartoms;

1.3 **primena**, kad kitose pasaulio dalyse kultūros paveldo perkėlimas į skaitmeninį formatą sparčiai vyksta ir **pažymi**, kad Europos kultūros paveldo ir literatūros tapimas plačiai prieinamais skaitmenine forma yra išankstinė Europos žiniomis paremtos visuomenės sėkmės sąlyga bei tuo pat metu šis procesas remia Europos regionų ir miestų vystymąsi;

1.4 **vertina** tai, kad Komisijos komunikate nurodomi svarbiausi iššūkiai ir daugelis neišspręstų techninių, teisinių ir finansinių problemų, susijusių su kultūros paveldo perkėlimu į skaitmeninį formatą, ir **pastebi**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos remia pastangas siekti pažangos šiuo klausimu;

1.5 **pažymi**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pačios svarbiausios visos informacinės visuomenės strategijas įgyvendinančios institucijos ir, daugeliu atveju, būtent jos išlaiko bibliotekas. Taigi, atsižvelgiant į skaitmeninių bibliotekų

1.6 **mano**, kad Europoje yra ypač svarbu kultūros paveldo perkėlimą į skaitmeninį formatą skatinti visose valstybėse narėse, ir **pabrėžia**, kad perkėlimo į skaitmeninį formatą naudą bus galima gauti tik plačiu mastu, taip pat ir vietos bei regionų lygiu, populiarinant kultūros paveldo prieinamumą internete ir pažangius informacijos paieškos metodus;

1.7 **nurodo**, kad perkėlimas į skaitmeninį formatą yra ilgalaikis procesas, kuriam prireiks daug išteklių, įskaitant būtinybę nuolat saugoti, atnaujinti ir perkelti duomenis į kitą formatą, bei **pripažįsta** tą naudą, kurią duoda perkėlimas į skaitmeninį formatą dėl kultūros paveldo prieinamumo ir jo išsaugojimo;

1.8 **primena**, kad skaitmeniniai duomenys apima tiek į skaitmeninį formatą perkeltas duomenų kopijas, tiek naujus duomenis, kurie iš pat pradžių buvo sukurti skaitmeniniu formatu;

1.9 **pastebi**, kad valstybėse narėse skaitmeninių bibliotekų paslaugos yra sudarytos iš nacionaliniu, regionų ir vietos lygiu sukurtų sudedamųjų dalių, kurios elektroninėmis priemonėmis sujungtos tarpusavyje. Kad pavyktų įgyvendinti šią iniciatyvą, reikia bendradarbiavimo ir koordinavimo Europos lygiu;

1.10 **yra įsitikinęs**, kad bibliotekos atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį, padarydamos kultūros paveldą ir literatūrą prieinamais internetinėje aplinkoje ir kad būtent bibliotekose ši medžiaga yra tinkamiausiai pateikiama visuomenei, bet tuo pat metu **pastebi**, kad bibliotekų bendradarbiavimas su archyvais, muziejais, kitomis kultūros įstaigomis ir reikšmingais šioje srityje veikiančiais dalyviais yra labai svarbus.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

2.1 **pažymi**, kad pirminis perkėlimo į skaitmeninį formatą tikslas yra ne pakeisti tradicinę spausdintą ar kitokią materialią kultūrinę medžiagą, bet kuriant duomenų kopijas sukurti ir skaitmeninius duomenis bei skatinti informacijos prieinamumą;

2.2 **pabrėžia**, kad tik labai nedidelė Europos kultūros paveldo dalis yra perkelta į skaitmeninį formatą ir didžiulis darbas vis dar neatliktas, taip pat reikia sukurti naujus finansavimo būdus, kartu bendradarbiaujant su privataus sektoriaus atstovais;

2.3 **nurodo**, kad mažose šalyse ir mažose kalbos teritorijose, komercinės skaitmeninių duomenų rinkos iki šiol buvo gana mažos, net jei nustatytų kainų dydis, susijęs su tokių duomenų sukūrimu, yra pasiekęs tokį lygį kaip ir didelėse kalbos teritorijose, ir **pažymi**, kad kuriant skaitmenines bibliotekas, dėl technologinių pasiekimų jau yra įmanoma ir svarbu atsižvelgti į skirtingų kalbų zonų vartotojų poreikius;

2.4 **pastebi**, kad nors didžiąjai senesniojo Europos kultūros paveldo daliai jau negalioja autorių teisių apribojimai ir ji yra prieinama informaciniuose tinkluose, Komisijos pasiūlymas reformuoti autorių teises saugančius teisės aktus, susijusius su kultūros paveldu, yra labai svarbus;

2.5 **nurodo**, kad kai kuriose šalyse jau atsiranda ženklų, rodančių, kad tam tikrų visuomenės sluoksnių skaitmeninių technologijų pažanga dar nepasiekė, ir **mano**, kad atitinkamos galimybės naudotis internetu ir konsultacijos, kaip jį įvaldyti, turėtų tapti prieinamos žmonėms, kurie priklauso nepalankiausioje padėtyje atsidūrusioms socialinėms grupėms;

2.6 **pažymi**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, kaip kultūros paveldo savininkės ir kūrėjos, turi atlikti svarbiausią vaidmenį prisiimdamos atsakomybę už tai, kad visiems visuo-

menės nariams, kiek įmanoma, būtų užtikrintos lygios galimybės pasinaudoti informacinės visuomenės paslaugomis;

2.7 **pabrėžia**, kad galimybė, kurią daugelio Europos šalių bibliotekos suteikia leisdamos susipažinti su tradicine spausdinta medžiaga, vis dar yra labai svarbi, bet jos taip pat turi sudaryti sąlygas naudotis internetu ir jame teikiamomis internetinėmis paslaugomis. Atsižvelgiant į galutinius internetinių paslaugų vartotojus ir jų vietinius poreikius, reikia, kad šių paslaugų organizavimą atliktų vietos ir regionų atstovai. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti ir bibliotekų veiklos finansavimui nacionaliniu mastu;

2.8 **pastebi**, kad tais atvejais, kai vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvauja įvairiuose bibliotekų ir kitų organizacijų konsorciimuose, kurie turi savo tinklo serverio aplinką ir siūlo išsamų paslaugų asortimentą, būtina jiems užtikrinti pakankamas galimybes daryti įtaką sprendimų priėmimui;

2.9 **pritaria** tam, kad Komisija pabrėžia iššūkius, susijusius su duomenų, kurie turi būti perkelti į skaitmeninį formatą, atranka ir **mano**, kad pirmiausia deramą dėmesį reikia skirti atrankos kriterijams, kurie yra grindžiami vietos ir regionų valdžios sprendimais, ir, viena vertus, suderinti viešąja paklausa paremtus atrankos kriterijus, o, kita vertus — užtikrinti išsaugojimą;

2.10 **pritaria** pasiūlymui parengti ilgalaikę į skaitmeninį formatą perkeltų kultūrinių duomenų išsaugojimo strategiją, kad ištekliai, panaudoti kultūros paveldą perkeliant į skaitmeninį formatą, nebūtų iššvaistyti pasikeitus programinei įrangai ir techninėms sistemoms;

2.11 **mano**, kad pasiūlymas įsteigti kompetencijų ugdymo centrus yra įdomus, ir pažymi, kad centrai turėtų atlikti svarbią užduotį užtikrindami reikalingus įgūdžius ir žinias vietos ir regionų lygiu bei geros praktikos sklaidą;

2006 m. birželio 15 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE